

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj VI.

V sredo 11. kozoperska 1848.

List 41.

Naprej, slavenski Jug!

Naprej, naprej, žareči meč osvete,
Slavenski Jug, junaška kri!
Naprej, naprej, postojne serda vnete,
V osereče zmot, čez reke tri!
Čez reke tri v ostudni stan drakona
Ukaže vam očestva glas,
Zastavljena je tam slavenska krona,
Rešite jo, je zadni čas!

Sej tujih mej preplavale ne boste,
Slavenska je ta zemlja vsa,
Sirov Madjar o blodnji tmine goste
Preklal jo je v razcepa dva.
In *Madjarsag* *) je sercu svete Slave
Ze tisuč let strupeni zob,
Izbite ga — in veličanske glave
Pognal bo v zrak slavenski dob.

Ne zabite nesramniga psovanja,
»Nem ember tot« **) Madjar veli;
Ne zabite na serbski zemlji klanja
Kovarskiga poslednih dni.
Pobiti so sinovi majke sive,
Zasramovan je svet oltar,
Oskrunjene so vaše čiste dive,
Banata cvet — kervav požar!

Ne zabite tatranskih bratov slavnih,
Ki rešnika zdihujejo:
Ne zabite krivic viharjev davnih,
Sedajnosti pričina so.
Izročite tlačivniku plačilo,
Kervavi plod nebrojnih muk,
Recite mu, če kaj od več bi bilo:
Dolžan ostal je Svatopluk!

Osveta seer je Božja, pismo sodi,
In sodi prav, ni drombe več;
Na vekomaj osveta Božja bodi,
Slavenski Jug je Božji meč —
Groziven meč obnašanju barbarskim,
Oskrunjenju slavenskih vad,
Trepet in strah zatiranju madjarskim,
Slobodi pak nevzukan grad.

Naprej tedaj, žareči meč osvete,
Slavenski Jug, junaška kri!
Naprej, naprej, postojne serda vnete,
V osereče zmot, čez reke tri!
Evropa nej razumiti se vadi
Slavenskiga junaštva glas,
Kér, prej ko se železa ost ohladi,
Bo dela več za nas in vas.

J. Koseski.

Drugo razjasnjenje zastran kmetijskih reči.

V sklepu deržavniga zboru od kmetijskih reči je na dalje v 7. razdelku izgovorjeno, de nehajo pravice v gozjdih in na pašah kakor sužne pravice med gosposkami in med njih dozdanjimi podložnimi s primernim odkupilam.

Veliko podložnikov je bilo, kteri so imeli pravico do lesa v grajšinskih gozjdih za svoje cimpre pri hišah in poslopljih in za kurjavo. Grajšaki so jim ob navadnim času v gozjdih drevesa odkazati dali, ktere so podložniki posekovali in v svoje potrebe obračali. Koliko zoperenost so kmetje in grajšine pri ti ravnavi imeli, vsak dobro vé iz svoje skušnje, če je imel kaj opraviti v ti reči. Kmet se je oglasil pri borštnarji za odkazovanje lesa — zdaj je bil kmet v borštnarjevih pestéh. Ako ni bil ž njim dober, ali če mu ni kaj v roke stisnil, mu je slabe debla odkazal ali pa v takim gerdim kraji, de jih je komej vùn spravil. Taka se je večkrat godila — tode goljufija ali krivica, oboje je napčno.

Kmet, kér je bil zatert, si je sam pomagal, je na skrivnim kaj več posekal, ali pa na drugim kraji, kakor mu je bilo odkazano. Borštnarji so ga zalezli, so ga zatožili ali rubili; po tem se je pa pričela druga kondercija. Kmet je bil v kancelijo klican, kakor hudodelnik izpraševan, tudi dostikrat v kazim ali štrafingo obsojen. On je zoper obsoje pritožbe delal, dohtarje ali pa kake zakotne pisarje plačeval in tako je zavoljo zgube časa in denarnih potroškov več imel škode, kakor če bi bil derva na vago kupil. Zraven tega se je pa še grajšinskemu oskerbniku zameril, in to je bilo dostikrat še hujsi, kakor vse drugo.

Ravno tako so tudi grajšine imele velike sitnosti. Pervič so od gojzdov cesarske davke plačevale; redile in plačevale so tudi celo tropo borštnarjev, kteri so dostikrat na dva kraja služili, tako de je bila graj-

*) Madjarska beseda »*Madjarsag*« pomeni »Madjarska dežela, Ungarland.«

**) Madjarski izrek »*Nem ember tot*«, se glasi po slovensko:
»Slován ni človek, der Slave ist kein Mensch.«

Vredništvo.